

1. NODAĻA

VILJAMS VILCINĀJĀS.

Viņš palika stāvam aiz priekšvara. Pameta skatienu uz nervozo sievieti ar austiņām, kas mīņājās turpat netālu. Viņa ar zīmēm rādīja, ka ir Viljama kārta un viņam jāiet uz skatuves. Viljams dzirdēja, ka skatītāji viņpus priekšvara aplaudē un sauc viņa vārdu.

Pat mežonīgākajās fantāzijās viņš nebūtu iedomājies, ka reiz nonāks šādā situācijā. Viņš, kas lielāko daļu dzīves bija pavadījis, slēpjot vārdu un adresi. Tagad viss bija apgriezies ar kājām gaisā. Piepeši gandrīz visi zināja, kas viņš ir, vai vismaz bija dzirdējuši viņa vārdu. Un šovakar viņu rādīs televīzijā visā valstī. Sajūta bija pavisam savāda.

– Viljam Venton... kur tu paliec? – viņš dzirdēja programmas vadītāju saucam no skatuves. – Viņš noteikti tur ir uzgājis kādu kodu, kas vispirms jāatrisina.

Publika smējās.

Kāds sāka skandēt viņa vārdu: – Vil-jam... Vil-jam...

Citi pasteidzās pievienoties, un drīz vien simtiem balsu korī sauca: – VIL-JAM... VIL-JAM... – ritmā sitot plaukstas un kājas dimdinot pret grīdu.

Sieviete ar austiņām tuvojās viņam. Viņa neizskatījās apmierināta. Viljams dziļi ievilka elpu un izspruka pa

priekšvara atvērumu. Sejā iesitās spožas gaismas, publika izplūda nebeidzamās gaviļēs, un viņš apstājās. Mēģināja paskatīties apkārt, taču spēcīgais prožektors bija zēnu pilnībā apžilbinājis.

– Šurp! – sauca programmas vadītājs.

Taču, sperot soli, Viljams aizķērās aiz kabeļa uz grīdas un pakrita.

Daži noelsās.

Bet bija viens, kas iesmējās.

Viljams uzreiz atpazīna šos smieklus. Tas bija Vektors Hansens. Nīgrākais vīrs Norvēģijā, pašpasludināts ģēnijs un kodu superlauzējs. Un tagad viņš tik traki smējās, ka šķita – nosmaks.

Viljams atbrīvoja pēdu no kabeļa un tika atpakaļ uz kājām.

– Cerams, tu esi apdrošināts, – pietipinājis viņam klāt un palīdzējis piecelties, pajokoja tuklais programmas vadītājs.

Viljams pacēla apjukušu skatienu uz Ludo Klebertu, kurš plati smaidīja, demonstrējot mirdzošus, svaigi balinātus zobus. Zēns nebija Ludo redzējis kopš tās reizes, kad viņš vadīja Neiespējamības izstādi. Toreiz Viljams bija atrisinājis kodu, kas sagrieza viņa dzīvi dīvainā virpulī.

Ludo pavadīja zēnu līdz dīvainam. Vektors Hansens pārstāja smieties uzreiz, tiklīdz viņu skatieni satikās. Viņš pēkšņi kļuva nopietns un piemiegtām acīm aizvainoti blenza uz Viljamu.

– Sēdies! – mundri aicināja Ludo un palīdzēja Viljamam apsēsties dīvainā blakus Vektoram, kas pārsēdās tik tālu prom, cik vien vieta atļāva.

Ludo iespraucās aiz rakstāmgalda un atkrita savā programmas vadītāja krēslā. Kādu brīdi viņš sēdēja, smaidīdams abiem viesiem.

Viljams jūta, ka no griestu prožektoriem cepina karstums. Viņš pameta acis uz abām televīzijas kamerām, kas brauca viņiem pretī. Viena no tām bija pavērsta tieši pret Viljamu. Viņš uz ekrāna varēja redzēt pats sevi. Lai gan Viljamam vienmēr bijusi gaiša āda, tagad spilgtajā gaismā zēns izskatījās sevišķi bāls. Biezie, blondie mati šķīta gandrīz pilnīgi balti.

– Kāda ir sajūta, Viljam... atrasties blakus vīram, kuru tu pirms dažiem mēnešiem tik briesmīgi pazemoji?

Viljams paskatījās uz Vektoru, kurš sēdēja, rokas un kājas sakrustojis, un ar visu ķermeni demonstrēja nicinājumu.

Viljams nekad nebija vēlējies nevienam pazemot.

– Kāda ir sajūta? – nepacietīgi atkārtoja Ludo un paskatījās publikā.

– Es nezinu, – Viljams nedroši izstomīja. – Es nebiju plānojis kodu atrisināt.

– MUĻĶĪBAS! – Vektors tā nošņācās, ka siekalas pašķīda. – Tu noteikti jau iepriekš zināji atrisinājumu. Kāds tev bija to pateicis!

Viljams neattapa, ko teikt savai aizstāvībai, tādēļ klusēja.

– Vai tā ir taisnība, Viljam? Tu zināji atrisinājumu jau iepriekš? – tincināja Ludo, skeptiski glaudot zodu ar tuklu rādītājpirkstu. – Tas ir diezgan nopietni.

– Nē... Es *nezināju* atrisinājumu iepriekš, – Viljams taisnojās un paskatījās publikā, kas aiz satraukuma sēdēja klusi kā peles. – Tā ir pilnīga patiesība. Es neko nezināju. Tas vienkārši notika.

– Viņš melo tā, ka ausis kust! – iesaucās Vektors un pietrūkās no dīvāna. – Tā, ka ausis kust. Un viņa acu zīlītes ir ieplestas. Droša zīme, ka viņš melo! – Vektors Viljama priekšā lēkāja uz vietas un vicināja viņam sejā garu rādītājpirkstu.

– Varbūt viņš vienkārši ir uztraucies? – minēja Ludo.

– Viņš nav uztraucies. Tas tur puika ir pilnīgi bezsirdīgs, – kļiedza Vektors.

Tikai tagad Viljams juta, kā kaklā kāpj dusmas. Viņš bija gatavojies tam, ka ar Vektoru nebūs viegli. Taču ne tam, ka viņš apvainos Viljama par nejūtīgu meli.

Zēna sirds sāka sisties straujāk. Nedrīkstēja ļaut Ludo izsist sevi no sliedēm.

– Taču mēs nedrīkstam tā aizrauties, ka tūlīt aizmirsīsim, kādēļ *vispār* esam šeit, – iesaucās Ludo, pietrūkdami no krēsla. – Vai esat gatavi sākt? – Publika izplūda mežonīgos aplausos.

– Vai esi gatavs pieņemt izaicinājumu? – Ludo jautāja, skatoties tieši uz Viljama.

– Ē, jā... – izstomāja Viljams.

Sieviete ar austiņām ieripināja studijā apaļu galdu. Uz tā gulēja liels sudraba šķivis ar vāku. Viljams prātoja, kas zem tā varētu slēpties. Tas varēja būt jebkas. Taču tam noteikti bija saistība ar kodiem.

Ludo pagriezās pret publiku. – Vai esat gatavi? – Viņš pamāja perkusionistam blakus skatuvei. Vētrains bungu tirāde satricināja karsto studijas gaisu. Publika no jauna izplūda gaviļēs.

– Vai esat gatavi dot Vektoram Hansenam vēl vienu iespēju? – Ludo sauca.

Publika atbildēja ar tik skaļu JĀĀĀĀ!, ka grīda nodrebēja.

Ar dramatisku kustību Ludo satvēra rokturi un norāva sudraba šķīvim vāku.

Visa televīzijas studija noelsās.

Viljams nespēja noticēt savām acīm. Viņa priekšā uz sudraba šķīvja stāvēja kaut kas pazīstams. Divas kurpju kastes lieluma kartona kārbas. Taču ne jau uz kārbām viņš blenza, bet gan uz to, kas uz tām bija attēlots. Tas bija iegarens metāla cilindrs, kas ļoti atgādināja Neiespējamību. Uz cilindra lieļiem, sarkaniem burtiem bija rakstīts: *Grūtība*.

– Vai redzi, kam tas ir līdzīgs? – Ludo uzsmaidīja Viljamam un pacēla vienu no kārbām tā, lai arī publika varētu redzēt.

– Šos te no rītdienas varēs iegādāties rotaļlietu veikalos visā valstī! – viņš iesaucās, un publiku pāršalca sajūsmas nopūta.

– Bet... – stomījās Viljams.

Viņš nespēja tam noticēt. Neiespējamības rotaļu versija. Viņi gribēja, lai viņš ar Vektoru Hansenu sacenstos atrisināt kaut ko, kas tiks tirgots rotaļlietu veikalos?

Zēns uzmeta skatienu Vektoram Hansenam, kas sēdēja savā dīvāna galā un smīnēja.

– Kurš grib redzēt divus Norvēģijā un, iespējams, visā *pasaulē* labākos kodu laužējus sacenšamies? Kuram no viņiem izdosies visātrāk atrisināt Grūtību?

Publiku pāršalca vētraini gaviļu auri.

Ludo Kleberts pacēla rokas par zīmi, lai publika apklustu. Tad pagriezās pret Viljamu. – Ko teiksi, Viljam? Vai esi gatavs?

– Tie taču nav īsti! – Viljams protestēja.

– Perfekti, – Ludo viņu pārtrauca. – Un ko saki tu, Vektor?

Vektors Hansens novilkta ādas vesti, atmata zirgasti un iesaucās: – ESMU GATAVĀKS PAR GATAVU!

– Noteikumi ir vienkārši, – turpināja Ludo. – Tas, kurš atrisina pirmais, ir uzvarējis.

Vektors pamāja sievietei ar austiņām. Viņa atvēra kārbas un nolika abas Grūtības viņiem priekšā uz galda. Ludo pacēla vienu roku starta pozīcijā un paskatījās uz publiku. Tad pagriezās pret Viljamu un Vektoru.

– TRĪS... – viņš iesāka. – DIVI... VIENS!

Tad viņš ļāva rokai krist, vienlaikus skaļi atskanēja zvans. Ar zibenīgu kustību Vektors paņēra tuvāko cilindru.

Viljams darīja tāpat. Viņš uzreiz sajuta, ka Grūtība kvalitātē nevar mēroties ar Neiespējamību. Dažas detaļas bija no plastmasas, tādēļ bija daudz vieglāks. Taču tas noteikti nenozīmē, ka to būs viegli atrisināt.

Zēns uzmeta skatienu Vektoram Hansenam – viņš jau bija krietni priekšā. Garie pirksti kustējās mežonīgā ātrumā, griežot un grozot cilindru. Vektors bija tik ļoti iegrimis savā nodarbē, ka no viņa mutes kaktiņa jau karājās garš siekalu pavediens.

Viljams aizvēra acis un koncentrējās, kā viņš vienmēr darīja, risinot kodus. Nevajadzētu būt pārāk grūti pieveikt Vektoru. Zēns kādu brīdi sēdēja un vienkārši gaidīja.

Tad viņš to sajuta.

To īpašo kņudoņu, kas vienmēr mēdza parādīties vēderā. Tā vienmēr sākās tur un tad pārvietojās augšup pa mugurkaulu līdz pat lāpstiņām un prom uz rokām. Un tieši tas tagad notika.

Šķita, ka pasaule visapkārt izgaist.

Viņš redzēja vienīgi cilindru savās rokās. Tas it kā iemirdzējās un sadalījās, un katra detaļa lidinājās gaisā viņa priekšā. Viljams zināja, ka tas nenotiek pa īstam. To redz vienīgi viņš – šādā veidā lurīdijs viņa ķermenī palīdz sakārtot risināmos kodus.

Rokas sāka darboties.

Aizvien ātrāk un ātrāk.

Tās briesmīgā tempā grieza un grozīja dažādās cilindra detaļas. Zēns paskatījās uz Vektoru Hansenu, kurš sēdēja uz pašas dīvāna maliņas un darbojās tā, it kā no atrisinājuma būtu atkarīga dzīvība.

Pēkšņi Viljams sajuta, kā siltums no rokām pazūd. Viņam sāka salt. Zēns paskatījās lejup.

Kaut kas nebija kārtībā.

Pirksti nekontrolējami drebēja, viņš gandrīz nespēja Grūtību noturēt rokās, un gaisma, kas tikko bija viņu ieskāvusi, izgaisa.

Kaut kas galīgi nebija kārtībā.

Acu priekšā satumsa, un viss ķermenis sāka trīcēt.

Un tad viņa rokas apstājās pavisam.

Viljams mēģināja koncentrēties, taču šķita, ka viņš vairs nevalda pār savu ķermeni. Rokas bija tik aukstas, ka zēns tās gandrīz nejuta.

Cilindrs kā palēninātā filmā izšļuka no rokām un nokrita uz grīdas. Viljams izbijies sekoja ar acīm, kā tas atsitās pret parketu un izjūk.

Viņš sēdēja un apjucis skatījās uz detaļām zemē pie savām kājām.

Grūtība bija sabojāta.

Viljams pacēla skatienu un pārlaida to pāri publikai. Viņš redzēja, ka ļaudis zālē, galvas kopā sabāzuši, runā, taču dzirdēja vienīgi dūkoņu kā no milzīga kameņu spieta. Viņš jutās noreibis un saķēra galvu. Tad pacēla acis uz Vektoru Hansenu, kas triumfējoši turēja Grūtību, paceltu gaisā.

Viņš bija to atrisinājis.

Vektors Hansens lēkāja riņķī kā traks ķengurs, gaviļējot:

– ES UZVARĒJU! ES UZVARĒJU! ES UZVARĒJU VILJAMU VENTONU!